

prima instanță – M. Țurcan
instanța de apel – N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță

dosarul nr. 2ra-2767/15

DECIZIE

23 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea, Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Anin Leonid, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anin Leonid împotriva lui Culinscaia Valentina, Culinschii Igor, Culinschii Anatol cu privire la repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Culinscaia Valentina, casată hotărîrea Judecătorei Botanica municipiul Chișinău din 08 octombrie 2014 în partea încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărîri în partea dată

constată:

La 03 decembrie 2012 Anin Leonid a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Culinscaia Valentina, Culinschii Igor, Culinschii Anatol, intervenient Lazo Galina cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, este proprietarul ap. 32 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău. La data de 20 noiembrie 2012 în apartamentul lui au avut loc scurgeri de apă din apartamentul nr. 38, amplasat deasupra imobilului său și care aparține pîrîților Culinscaia Valentina, Culinschii Igor și Culinschii Anatol.

Ca rezultat al inundării, apartamentul reclamantului se află într-o stare deplorabilă, iar prejudiciul cauzat lui este unul esențial și care necesită o reparație capitală. Pe marginea acestui caz și reprezentanții ÎMGFL nr. 1 au întocmit la 26 noiembrie 2012 actul nr. 10/17.

Conform art. 1398 al. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Doctrina dreptului civil instituie răspunderea delictuală și repararea prejudiciului material ca rezultat al acțiunilor (inacțiunilor) ilegale, manifestate de pîrîți prin executarea necalitativă a lucrărilor de reparație a țevelor care au dus la inundarea apartamentului reclamantului; existența prejudiciului material care va putea

fi stabilit doar de un expert în domeniu; precum și legătura cauzală dintre fapta ilegală și prejudiciul cauzat.

La fel susține că pîrîții i-au cauzat și un prejudiciu moral, mărimea căreia este determinată de suferințele psihice și fizice suportate de victimă, acțiunile (inacțiunile) ilegale ale pîrîților care refuză de a repara benevol prejudiciul cauzat, precum și legătura cauzală dintre fapta ilegală și prejudiciul moral cauzat.

Cere reclamantul încasarea în mod solidar de la Culinscaia Valentina, Culinschii Igor, Culinschii Anatol a prejudiciului material determinat în cuantumul stabilit de expertiza tehnică în construcții, repararea prejudiciului moral de 30000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior reclamantul a depus o acțiune suplimentară, în motivarea căreia a indicat că potrivit raportului de expertiză nr. 693 din 04 aprilie 2014 a fost confirmat faptul inundării apartamentului nr. 32 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău ce aparține lui Anin Leonid și care a fost deteriorat în urma scurgerilor de apă de la nivelul superior. La fel și în apartamentul nr. 35 ce aparține intervenientei Lazo Galina au fost depistate urmele caracteristice unei inundații.

Conform aceluiași raport, costul lucrărilor de reparație necesare de a fi efectuate la imobilul litigios constituie 35952 lei.

Cere reclamantul încasarea în mod solidar de la Culinscaia Valentina, Culinschii Igor, Culinschii Anatol a prejudiciului material de 35952 lei, încasarea prejudiciului moral de 30000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată de 4228,91 lei, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică de 4250 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 08 octombrie 2014, a fost admisă parțial acțiunea, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la Culinscaia Valentina, Culinschii Igor, Culinschii Anatol în beneficiul lui Anin Leonid prejudiciul material de 35952 lei, cheltuieli de judecată de 4228,81 lei și 4250 lei cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 44430,81 lei, în rest capătul de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respins.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015, a fost admis apelul declarat de Culinscaia Valentina, casată hotărîrea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 08 octombrie 2014 în partea încasării în mod solidar de la Culinscaia Valentina, Culinschii Igor, Culinschii Anatol în beneficiul lui Anin Leonid a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărîri în partea dată de respingere a capătului de cerere cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată. În rest, hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 08 octombrie 2014 a fost menținută.

La 20 iulie 2015 Anin Leonid a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la adoptarea deciziei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, a încălcat normele de drept material și procedural.

Or, prima instanță în motivarea soluției de admitere a acțiunii corect a indicat că, conform actului nr. 10/17 din 26 noiembrie 2012 întocmit de reprezentanții ÎMGFL

nr.1, s-a stabilit cu certitudine că inundarea apartamentelor nr. 29,32,35 s-a soldat ca rezultat al scurgerii de apă caldă menajeră din țeava metaloplast cu diametrul de 25 mm (coloana spre ap. 38 ce aparține intimaților), care a fost instalată necalitativ de lucrătorii angajați de către familia Culinschii. Din acest motiv țeava corespondentă apartamentului nr. 38 s-a desprins de la unirea la robinet, iar în consecință apa caldă s-a scurs, fapt ce a cauzat inundarea apartamentelor vecine de la etajele de jos.

Concluzia dată rezultă și din raportul de expertiză nr. 693 din 04 aprilie 2014, potrivit căruia apartamentul recurentului a fost deteriorat în urma scurgerilor de apă de la nivelul superior.

Contrar constatărilor date însă, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsește legătura causală dintre fapta ilicită a intimaților, culpa acestora și prejudiciul cauzat recurentului.

Deși expertul la întocmirea raportului din 04 aprilie 2014 a indicat că este imposibilă stabilirea motivului producerii inundației, concluzia dată este rațională, în cazul în care inundarea a avut loc cu 1,5 ani în urmă.

Conform art. 1413 Cod civil, răspunderea civilă delictuală nu prevede în mod obligatoriu stabilirea motivului inundației, din care cauză prima instanță corect a constatat vinovăția intimaților și răspunderea materială pe care aceștia trebuie să o suporte.

Potrivit doctrinei dreptului civil, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, conform regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite, or în materia răspunderii delictuale forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanța pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că, copia deciziei instanței de apel din 02 aprilie 2015 a fost expediată în adresa părților abia la 15 iunie 2015 (f.d. 159). Or, în cazul dat Anin Leonid s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen, la 20 iulie 2015.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum s-a stabilit, Anin Leonid este proprietarul ap. 32 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău, iar Culinscaia Valentina, Culinschii Igor și Culinschii Anatol sunt proprietarii ap. 38 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău.

Anin Leonid prin prezenta acțiune pretinde de la intimații – pârâți la repararea prejudiciului material și moral cauzat ca rezultat al inundării apartamentului lui nr. 32,

care potrivit Actului de examinare a utilajului tehnico-sanitar din apartamentele nr. 29, 32, 35 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău nr. 10/17 din 26 noiembrie 2012, întocmit de reprezentanții IMGFL nr. 1, s-a constatat că apartamentele date au fost inundate cu apă caldă menajeră în urma scurgerii din țeava metaloplast de 25 mm (coloana spre apartamentul nr. 38 ce aparținea intimaților). Or, lucrările au fost efectuate de persoane angajate de locatarii apartamentului nr. 38, care au fost executate necalitativ. Din acest motiv țeava s-a desprins de la unirea la robinet și din această țeavă s-a scurs apă caldă. În consecință, în apartamentele sus menționate au fost inundate podelele, tavanele, pereții în antreu, în bucătărie, baie, iar suprafața totală inundată pentru fiecare apartament constituie 100 m.

La fel, conform raportului de expertiză a Centrului Național de Expertize Judiciare nr. 693 din 04 aprilie 2014, s-a stabilit că apartamentul nr. 32 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău a fost deteriorat în urma scurgerilor de apă de la nivelul superior și anume: în antreu tapetele și tencuiala se desprind de la suprafața pereților și tavanului; în camerele locative sunt urme de inundație, se dezlipește tapetul de la suprafața peretelui și tavanului, acoperirea de parchet s-a umflat, au fost depistate urme de mucegai; urme caracteristice unei inundații au fost depistate și în bucătărie. Și în apartamentul nr. 35 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău au fost depistate urme caracteristice unei inundații, în rezultatul căreia se dezlipește tapetul, sunt pete de culoare cafenie pe pereți și tavan, urme de mucegai, care sunt prezente în bucătărie, odăile locative, antreu și grupul tehnico-sanitar. În concluzie, costul lucrărilor de reparație necesare de a fi efectuate pentru aducerea în stare satisfăcătoare a apartamentului nr. 32 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău constituie 35952 lei.

Conform art. 1398 al. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 1413 Cod civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Reieșind din norma enunțată rezultă că, răspunderea pentru prejudiciul cauzat, inclusiv prin scurgerea din construcție, revine posesorului construcției, care poate fi atât proprietarul acesteia, un alt titular al unui drept real sau detentorul precar (chiriașul, locatarul etc.).

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin scurgerea din construcție constituie o răspundere obiectivă, angajându-se indiferent de vinovăția posesorului construcției. Totodată, posesorul nu poate înlătura răspunderea, invocând că a luat toate măsurile pentru evitarea scurgerii din construcție, însă acesta poate fi exonerat de la răspundere probând existența unor cauze străine care a dus la cauzarea prejudiciului și anume: forță majoră sau vina persoanei prejudiciate.

Deci, conform normelor enunțate, în cumul cu circumstanțele pricinii, prima instanță corect a reținut că pîrîții-intimați au acționat în mod ilicit și cu vinovăție, în cazul în care aceștia au angajat muncitori necalificați pentru a efectua lucrări de reparație a țevilor, după cum rezultă din conținutul Actului de examinare a utilajului

tehnico-sanitar din apartamentele nr. 29, 32, 35 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău nr. 10/17 din 26 noiembrie 2012. Totodată, deoarece prin raportul de expertiză a Centrului Național de Expertize Judiciare nr. 693 din 04 aprilie 2014 a fost stabilit și costul lucrărilor de reparație necesare de a fi efectuate pentru aducerea în stare satisfăcătoare a apartamentului nr. 32 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău, prima instanță corect a decis încasarea de la Culinscaia Valentina, Culinschii Igor și Culinschii Anatol a prejudiciului material de 35952 lei.

În acest sens, Colegiul reține că art. 14 Cod civil stabilește că persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat), iar conform art. 1416 al. (2) Cod civil, instanța de judecată, adoptînd hotărîre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să repare integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

Deși potrivit raportului de expertiză nr. 693 din 04 aprilie 2014 nu a fost posibil de stabilit cauzele scurgerii de apă, locul scurgerii și de către cine a fost provocată scurgerea, concluziile date sunt raționale, de vreme ce expertul a fost în imposibilitate de a examina imobilul la data producerii inundației, care a avut loc cu 1,5 ani în urmă.

Ba mai mult, concluziile raportului de expertiză nr. 693 din 04 aprilie 2014 sunt completate prin constatările descrise în Actul de examinare a utilajului tehnico-sanitar din apartamentele nr. 29, 32, 35 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău nr. 10/17 din 26 noiembrie 2012.

Instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că persoanele ce locuiesc în apartamentul nr. 38 din str. Sarmisegetusa 8 mun. Chișinău nu întrunesc condițiile răspunderii delictuale, din care cauză nu pot fi antrenati în repararea prejudiciului. Or, prin actul nr. 10/17 din 26 noiembrie 2012 a fost stabilită sursa scurgerii de ape menajere, iar prin raportul de expertiză a fost determinată valoarea prejudiciului cauzat. Deci, cu titlu de consecință, prin prisma art. 1413 Cod civil survine răspunderea proprietarului în caz de scurgere a construcției, care se angajează indiferent de vinovăție.

Fiind stabilită legătura causală între faptă și consecințele produse, prima instanță întemeiat a dispus încasarea prejudiciului material în mod solidar de la intimații-pârți, iar cu titlu de consecință și a cheltuielilor de judecată.

La fel, Colegiul reține ca fiind întemeiate concluziile primei instanțe ce țin de respingerea capătului de cerere privind încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 30000 lei, deoarece al. (2) art. 1398 Cod civil statuează că prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. Or, prin prisma art. 1398 și art. 1422 Cod civil clar reiese că prejudiciul moral poate fi reparat doar în cazurile expres prevăzute de lege.

Relațiilor dintre părțile speței în cauză nu le pot fi aplicate normele în baza cărora se încasează prejudiciul moral, din care cauză prima instanță corect a respins

acest capăt de cerere. Totodată, Colegiul relevă că hotărârea în partea dată nu a fost contestată de Anin Leonid.

În conexiunea celor relatate, se atestă temeinicia recursului declarat și ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Anin Leonid.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2015 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 08 octombrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anin Leonid împotriva lui Culinscaia Valentina, Culinschii Igor, Culinschii Anatol cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea

Ion Druță

Galina Stratulat